

Поточний контроль іншомовної проектної діяльності учнів закладів загальної середньої освіти

У статті надано загальну характеристику системи контролю та оцінювання іншомовної проектної діяльності школярів. Визначено функції, види, форми, суб'єкти, об'єкти, критерії, інструменти і засоби контролю проектного навчання іноземних мов і культур. Велику увагу приділено інструментарію поточного контролю іншомовної проектної діяльності учнів. Наведено англійські приклади різних інструментів діагностування, спостереження, аналізу, оцінювання процесу та проміжних результатів проектування. Всі компоненти системи оцінювання іншомовного проектного навчання школярів представлено в інтегрованій схемі.

Ключові слова: проектне навчання, іншомовна проектна діяльність школярів, поточний та підсумковий контроль, суб'єкти та об'єкти оцінювання, критерії оцінювання, інструменти і засоби оцінювання.

Устименко О. М.

Київський національний лінгвістичний університет

Текущий контроль иноязычной проектной деятельности учащихся общеобразовательных учебных заведений

В статье дается общая характеристика системы контроля и оценивания иноязычной проектной деятельности школьников. Определяются функции, виды, формы, субъекты, объекты, критерии, инструменты и средства контроля проектного обучения иностранным языкам и культурам. Большое внимание уделяется инструментарию текущего контроля иноязычной проектной деятельности учащихся. Приводятся англоязычные примеры разных инструментов диагностирования, наблюдения, анализа, оценивания процесса и промежуточных результатов проектирования. Все компоненты системы оценивания иноязычного проектного обучения школьников представлены в интегрированной схеме.

Ключевые слова: проектное обучение, иноязычная проектная деятельность школьников, текущий и итоговый контроль, субъекты и объекты оценивания, критерии оценивания, инструменты и средства оценивания.

Ustymenko, O. M.

Kyiv National Linguistic University

Formative assessment of school students' performance during their foreign language project-based learning

Abstract. Introduction. The issue of monitoring and evaluating students' performance during their foreign language project-based learning (PBL) is rather controversial. Different researchers consider PBL objects, forms, methods, and criteria of assessment from various points of view. The assessment in PBL is not the same as the official evaluative grading in Ukrainian schools and universities. Some teachers believe that it is impossible to assess students' performance

in PBL since it is an extremely creative process, and it is difficult to evaluate PBL results objectively. But on the other hand, students need to know where and why they succeed and fail, what kinds of mistakes they make and how to avoid them in the future project activities. Despite these contradictions, one cannot but agree with the belief that students' performance during their foreign language PBL can and should be assessed both in terms of the acquired knowledge, skills, strategies, and in terms of the changes that take place in learners' abilities. The assessment system of foreign language PBL has a complex and multidimensional framework, and covers both the process of PBL and its results.

Purpose. The aim of this article is to provide a general description of the assessment system of school students' performance during their foreign language PBL, namely, to identify functions, types, forms, subjects, objects, criteria, instruments, and tools of assessment, and to demonstrate several examples of formative assessment instruments.

Methods. To achieve the purpose, there were used such theoretical research methods as scrutiny, analysis, selection, comparison of certain aspects, features, characteristics, and phenomena of the issue under consideration, induction and deduction, generalization, systematization, etc. **Results.** The functions, types, forms, subjects, objects, criteria, instruments, and tools of assessment of school students' performance during their foreign language PBL were outlined. The particular attention was paid to the English language examples of formative assessment instruments evaluating certain objects. All aspects of the assessment system for evaluating school students' performance during their foreign language PBL were presented in an integrated scheme.

Conclusion. The prospects of further research studies are concerned with the use of digital educational technologies in for- and of-learning assessment of foreign language PBL. In addition, the question of methodological training of tertiary students majoring in foreign language teaching to plan, organize, implement PBL at Ukrainian schools, as well as to assess students' performance during their PBL, is a mounting one.

Key words: school students' foreign language PBL, formative and summative assessment, subjects and objects of assessment, assessment criteria, assessment instruments and tools.

Постановка проблеми. Питання контролю та оцінювання в іншомовному проектному навчанні у загальноосвітній та вищій школах все ще залишається складним і дискусійним у методиці навчання іноземних мов і культур (ІМіК). Дослідники по-різному розглядають об'єкти, форми, способи контролю, критерії оцінювання процесу і результатів іншомовного проектування учнів та студентів. Слід також зазначити, що оцінювання проектної діяльності та її

продуктів відрізняється від офіційних процедур виставлення оцінок у загальноосвітній та вищій школі. Крім того, деякі вчителі й викладачі висловлюють думки щодо принципової неможливості оцінювання досягнень учнів і студентів у проектному навчанні, тому що це суперечить самій природі проектної діяльності – адже це надзвичайно творчий процес, його результати складно оцінити об'єктивно. Але, з іншого боку, учасникам проектування необхідно знати, що саме і чому їм вдалося та не вдалося, яких помилок вони припустилися та як їх уникати у подальшій проектній діяльності. Незважаючи на ці суперечності, не можна не погодитися з тим, що проектні успіхи учнів *можуть і мають бути оцінені* як з точки зору набутих ними вмінь, навичок, знань, стратегій, так і з позиції тих змін, що відбуваються в їхній особистості (системі відносин, позицій): чого навчилися школярі в іншомовному плані, як змінилася їхня комунікативна діяльність, що змінилося у сприйнятті ними міжкультурних ситуацій, у чому полягає внесок проекту в загальний розвиток учнів, якими загальнонавчальними та спеціальними вміннями вони оволоділи [4, с. 102–103].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх десятиріч окремі аспекти проблеми контролю та оцінювання проектної діяльності, в тому числі іншомовної, у межах своїх наукових розробок розглядали такі вчені, як Е. Г. Арванітопуло, М. Ю. Бухаркіна, І. В. Дубко, О. В. Кіршова, Н. Ф. Коряковцева, Н. Ю. Пахомова, Л. І. Палаєва, Є. С. Полат, М. А. Ступницька, Я. В. Тараскіна, В. В. Тітова, І. Д. Чечель, І. М. Шелавіна, G. H. Beckett, S. Boss, W. Emer, S. Estaire, A. Finch, D. L. Fried-Booth, S. Gaer, S. Haines, J. H. Helm, T. Hutchinson, L. G. Katz, J. Krauss, M. Legutke, K.-D. Lenzen, R. Ribé, T. Slater, F. Stoller, H. Thomas, N. Vidal, J. Zanyn та ін. Вони пропонували аналізувати та оцінювати розуміння учасниками проектного процесу проблеми, що досліджується, групову взаємодію проектного колективу та його співпрацю з учителем/викладачем, самоорганізацію учнями/студентами проектної діяльності, роботу з першоджерелами, мовні, мовленнєві та інші навчальні досягнення, конкретні усні та письмові роботи школярів/студентів, створені під час проектування, інші кінцеві продукти проектної діяльності, зміни у міжкультурному розвитку учасників проектування тощо. Це свідчить про складний, багатоаспектний, комплексний характер системи контролю іншомовної проектної діяльності й означає, що *контролю та оцінюванню в проектному навчанні ІМіК підлягає як процес проектування, так і його результати.*

Виділення раніше невирішених частин загальної проблеми. Дослідженню системи контролю та оцінювання іншомовної проектної діяльності школярів все ще приділяється незначна увага. Так, питання визна-

чення об'єктів, критеріїв, інструментів та засобів поточного і підсумкового оцінювання, а також їх практичного застосування у вітчизняних закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) досі не знайшли належного висвітлення. Отже, **метою цієї статті** є надати загальну характеристику системи контролю та оцінювання іншомовної проектної діяльності школярів та розглянути функції, види, форми, суб'єкти, об'єкти, критерії, інструменти і засоби поточного контролю іншомовного проектного навчання учнів ЗЗСО.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спочатку уточнимо деякі ключові терміни. **Проектну технологію навчання ІМіК** ми розглядаємо як комплексний спосіб організації проектного навчання школярів, який передбачає використання сукупності творчих, проблемних, пошукових, дослідницьких, групових, інтерактивних, презентативних, рефлексивних та інших методів, технологій, прийомів і спрямований на інтегративне використання всіх видів іншомовного мовленнєвого спілкування з метою створення учнями особистісного творчого освітнього продукту в автентичній ситуації навчальної або соціально-культурної діяльності. **Проектне навчання ІМіК** є розвивальним, особистісно орієнтованим, концентрованим на учневі (student-centered) навчанням, яке базується на засадах проектної технології. Проектне навчання являє собою організацію самостійної роботи учня з виконання ланцюжка послідовно побудованих дослідницьких проектів (комплексів вправ і завдань для оволодіння ІМіК), який складає індивідуальну освітню траєкторію школяра. Під **навчальним іншомовним проектуванням** або **навчальною іншомовною проектною діяльністю** школярів ми розуміємо їхню творчу навчально-пізнавальну іншомовну комунікативну діяльність, проблемну за формою пред'явлення навчального матеріалу, практичну за способом його використання, інтелектуально навантажену за змістом і самостійну за характером здобуття знань, формування навичок та розвитку вмінь і стратегій.

Хоча проектування є творчим, самостійним, відкритим видом навчальної діяльності, його можливо і необхідно прогнозувати, планувати, організовувати, координувати, а результати – оцінювати за допомогою різних інструментів і засобів. Контроль у проектному навчанні *за характером* є описовим, моніторинговим, рейтинговим, що і зумовлює використання інструментів оцінювання, відмінних від традиційних шкільних оцінок. Оскільки у проектній технології ключовим є *процес* проектування, а не його конкретний продукт, оцінювання проектної діяльності орієнтується переважно не на фактичний результат, а на процес навчання, на його *якість*.

Контроль в іншомовному проектному навчанні школярів представлений поточним, проміжним (у випадках довготривалих проектних робіт) та підсум-

ковим *видами* і виконує діагностичну (зворотного зв'язку), коригуючу, оціночну, навчальну, управлінську та розвивальну *функції* [7, с. 156]. Діагностична функція виступає *головною функцією контролю* у проектному навчанні – ключовим є не виставлення оцінок (grading) за виконану роботу, а *встановлення зворотного зв'язку* (feedback) зі школярами задля усвідомлення ними своїх навчальних досягнень і тих аспектів вивчення ІМіК, над якими необхідно працювати більше. Не менш важливою функцією контролю у проектному навчанні є *розвивальна*: оцінювання має не фактичний, а описовий характер і відіграє роль катализатора розвитку школярів. Учні оцінюють свої навчальні досягнення переважно за допомогою самоспостережень і взаємодії з іншими учасниками проектування. При цьому самостійність школярів зростає, вони вчать впливати на свою навчальну діяльність, досліджувати свої вміння та якості, а не лише фактичні дані. Крім того, у школярів формуються і розвиваються рефлексивні вміння, які надають їм змогу оцінювати результати не лише власної проектної діяльності та свій внесок у виконання групових проектних завдань, але й роботу інших членів проектної колективу. Тому різні інструменти і засоби само- та взаємоконтролю широко представлені у контролі проектної діяльності школярів.

Характеризуючи систему контролю та оцінювання іншомовної проектної діяльності, слід відштовхуватися від визначення, *хто оцінює, що оцінюється та яким чином (за допомогою чого) оцінюється*. Так, учителем оцінюються результати самостійної позакласної роботи школярів – презентація продукту проектної діяльності і сам продукт. Вчитель також оцінює роботу учнів у процесі виконання проектних завдань, спостерігаючи за діяльністю учнів під час групової взаємодії. У груповому проекті оцінюється сукупний результат діяльності проектної колективу та індивідуальна робота кожного учасника.

Процес і результати проектної діяльності, як власні, так й інших учасників проектної команди, аналізують та оцінюють самі школярі, адже однією з ознак проектної технології є самостійність учнів, їхня взаємовідповідальність за результативність своєї роботи, керування власною проектною роботою. Крім того, обговорюючи результати здійсненого проектування, учні формулюють пропозиції та рекомендації щодо оптимізації своєї подальшої проектної діяльності.

Участь в оцінюванні кінцевих результатів, наприклад, усної презентації або проектного продукту, можуть брати і зовнішні «експерти»: інші вчителі, учні паралельних або старших класів, члени шкільних органів самоврядування, запрошені гості, батьки та ін.

У проектному навчанні школярі та інші особи мають можливість оцінювати діяльність вчителя, його проектну компетентність: як він мотивує учнів, як

взаємодіє з ними, наскільки цікавиться їхніми інтересами, нахилами, успіхами, психологічним станом тощо, наскільки вдало планує, організовує, реалізовує, координує процес самостійного іншомовного проектування учнів, використовуючи певні методи, технології, прийоми, засоби навчання, наскільки чіткі та зрозумілі інструкції учителя, наскільки ефективна процедура контролю та оцінювання іншомовної проектної діяльності [12, с. 37].

Отже, **суб'єктами контролю та оцінювання** в проектному навчанні є *вчитель, учні та інші особи*. Об'єкти і критерії оцінювання проектної діяльності школярів визначаються її характером та охоплюють різні, переважно, як ми вже зазначали, процесуальні аспекти проектної діяльності ІМіК. Так, **об'єктами оцінювання** в проектному навчанні виступають *діяльність учнів, діяльність учителя, зміст проектної діяльності, кінцевий продукт іншомовної проектної діяльності* школярів. При цьому враховуються як *мовні*, так і *немовні чинники*. Таким чином, **критерії оцінювання діяльності учнів і кінцевого продукту** проектної діяльності ІМіК охоплюють такі параметри [1, с. 85; 6, с. 138; 8, с. 24; 12, с. 34–48; 13, с. 10–11 та ін.]:

- 1) кінцевий продукт проектування (композиція, дизайн, повнота змісту, інформативність, якість розв'язання визначених проблем, аргументованість, переконливість);
- 2) якість тексту проектної роботи (глибина змісту, повнота розкриття проблеми, зв'язність, послідовність, коректність мовного та редакційного оформлення);
- 3) використані способи проектної діяльності, стратегії розв'язання проблеми, прийоми інформаційної діяльності, аналітико-дослідницькі прийоми, навчальні вміння і стратегії;
- 4) якість презентації (змістові параметри, ступень впливу на аудиторію, артистизм);
- 5) внесок у роботу над проектом кожного учасника проектної колективу (включаючи оригінальність, ступінь творчості, якість виконання завдань);
- 6) вміння взаємодії у групі та з вчителем (спілкування, співробітництво, взаємопідтримка, ділові якості учасників, робота проектної колективу);
- 7) мовленнєві та навчальні вміння, стратегії, знання, які дістали розвитку під час і в результаті іншомовної проектної діяльності.

Усі критерії оцінювання мають узгоджуватися з учнями ще на початку проектування, оскільки це відповідає *суб'єкт-суб'єктним стосункам учителя і школярів* у проектному навчанні.

Критерії оцінювання діяльності вчителя в проектному навчанні корелюють з критеріями і такими показниками прояву *проектної компетентності вчителя іноземної мови*, як аналіз, планування, про-

гнозування, організація, реалізація, координація запланованої проектної діяльності школярів; рівень володіння іноземною мовою та здатність до іншомовної комунікації для досягнення поставлених методичних та педагогічних завдань; конструктивність самооцінювання; здатність адекватно оцінювати проектну діяльність учнів та її результати; готовність до рефлексії; зовнішні та внутрішні мотиви і вольові якості, що впливають на досягнення поставленої мети [5]. Параметри оцінювання діяльності вчителя іноземної мови у проектному навчанні визначаються, насамперед, рівнем сформованості його інтелектуально-дослідницьких, іншомовних мовленнєвих і компенсаційних умінь, методичних гностичних, конструктивно-планувальних, комунікативно-навчальних, адаптаційних, мотиваційних, організаційних, контролююче-оцінювальних та рефлексивних умінь, а також інформаційно-комунікаційних умінь.

Критерії оцінювання змісту проектного навчання співвідносяться з його складниками, тісно переплітаються з попередньо названими критеріями та охоплюють 1) використані методи, технології, прийоми, засоби навчання; 2) навчальні матеріали; 3) вміння, навички, знання, стратегії, прийоми, способи навчальної діяльності школярів; 4) вправи і завдання; 5) ролі, функції та взаємодію учнів і вчителя в проектному процесі.

Розглянемо питання інструментарію контролю іншомовної проектної діяльності школярів. У проектному навчанні вчитель не лише навчає (coach) та контролює (evaluator), але й, насамперед, виконує функції консультанта (advisor), помічника (facilitator, support-person), мотиватора (motivator), оскільки проектна технологія орієнтована на методично виважену організацію і моніторинг *самостійної* діяльності учнів з оволодіння дисципліною. У зв'язку з цим у проектному навчанні вагомим значенням набуває скаффолдинг (scaffolding) – поняття, запозичене з педагогічної філософії конструктивізму: не слід передавати учням «готові» знання, натомість необхідно створити умови для успішного самоконструювання та самозростання знань. Скаффолдинг (підтримка) – це процес керівництва пізнавальною діяльністю учнів від того, що вони вже знають, до набуття нових знань і вмінь [16]. Він дозволяє школярам виконувати завдання, які дещо перевищують їхні можливості, виводячи учнів до «зони найближчого розвитку» [3], за допомогою рекомендацій учителя, спеціально розроблених інструкцій, опор, орієнтирів тощо. Побудоване таким чином проектне навчання сприяє всебічному особистісному розвитку школярів і зумовлює використання *формуючих інструментів неформального контролю* навчально-пізнавальної діяльності школярів.

Отже, до **інструментів поточного контролю та оцінювання** (formative assessment instruments) іншомовної проектної діяльності школярів можна віднести:

такі види контрольних завдань, як різноманітні комунікативні завдання (communicative tasks), ігрові завдання (games and plays), лінгводидактичні тести (language tests), будь-які контрольні завдання та матеріали, розроблені самими школярами (learner-generated tasks and materials), індивідуальні співбесіди з вчителем (interviews) та групові обговорення (teacher-student conferences, peer conferences), усні доповіді (oral reports), письмові звіти (written reports), а також опитувальники (questionnaires), анкети (surveys), шкали оцінювання вчителем учнівських досягнень (teacher scoring rubrics), шкали само-/взаємоперевірки та само-/взаємооцінювання (self-/peer-assessment or evaluation checklists and rubrics), записи у класних і групових проектних журналах (class/group logs, diaries, journals), індивідуальні та групові щоденники/журнали проектної діяльності (project learning logs, diaries, journals), проектні профілі/портрети/паспорти/досьє (learner's project profiles) та ін. Вибір того чи іншого інструменту залежить від мети контролю, типу проекту [10], вікових особливостей учнів, ступеня розвитку їхньої автономії та рефлексивних умінь. Такий арсенал інструментів поточного контролю іншомовної проектної діяльності школярів дозволяє вчителю ефективно здійснювати цілеспрямоване діагностування, прогнозування, спостереження, аналіз, коригування, управління, оцінювання процесу проектного навчання та його проміжних результатів.

Усі використані інструменти поточного (та підсумкового) контролю іншомовної проектної діяльності учень збирає в свій *проектний портфель* (project portfolio), який входить до складу мовного портфеля школяра. Проектний портфель учня є одночасно інструментом самоконтролю й самооцінювання та формою організації самостійної проектної діяльності школяра, засобом формування у нього рефлексивних умінь. Для вчителя учнівський проектний портфель є одним із збалансованих інструментів оцінювання ефективності своєї діяльності у проектному навчанні, власної проектної компетентності. Проектний портфель школяра, як і його мовний портфель, може бути електронним/цифровим (project e-portfolio/digital portfolio).

Оскільки діяльність учителя в проектному навчанні звернена в двох напрямках – на учня і на самого себе, вчитель використовує не лише інструменти оцінювання навчальних досягнень своїх учнів, але й інструменти самоаналізу та самооцінювання власних знань, умінь, стратегій, досвіду, щоб бути здатним успішно проектувати і реалізовувати індивідуальні професійні траєкторії. Такими інструментами можуть бути опитувальники для школярів (reflective questions), шкали оцінювання різних видів проектної діяльності учнів (teacher observation rubrics), шкали самооцінювання власної діяльності з планування, організації,

реалізації та контролю проектної роботи школярів (teacher reflection rubrics), щоденники/журнали спостереження (teacher observation log/diary/journal) і самоспостереження (teacher self-reflection log/diary/journal). Фіксуючи у щоденниках та журналах спостережень успіхи і помилки, динаміку розвитку комунікативних і навчальних умінь та стратегій учнів, ступінь їхньої участі у співробітництві, взаємодії з проектним колективом, розвиток автономії та креативності, вчитель має можливість проводити більш аргументоване спільне обговорення процесу проектного навчання та його результатів, здійснювати більш об'єктивне оцінювання досягнень учасників проектування, визначати і формулювати подальші завдання [6, с. 138].

Наведемо англomовні приклади *рефлексивних інструментів поточного контролю* деяких об'єктів оцінювання іншомовної проектної діяльності школярів.

Приклад 1. Груповий контракт. На початку проектної діяльності учасники команди можуть укласти угоду про взаємодію та взаємовідповідальність. У груповому контракті учні визначають завдання проектної групи, ролі, функції, обов'язки членів команди, форми і терміни їх виконання. Укладання подібного контракту сприяє діяльнісній самоорганізації учнів, дисциплінує їх вчасно і в повному обсязі виконувати свої зобов'язання, виховує серйозне ставлення до проектного навчання, сприяє формуванню вмінь взаємодіяти у групі. Груповий контракт є планувальним інструментом контролю, який допомагає школяру сформулювати цілі проектної діяльності і скласти план дій із досягнення поставлених цілей. Учителю цей інструмент допомагає визначати критерії оцінювання досягнення учнями цілей проектування.

Cooperative group contract

Fill in this contract form before you start working on your project.

Group members:

Name	Role
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____
4. _____	_____

We, _____ (group name), agree to work on this project for the entire duration of this project. To meet this goal, we have agreed to the following terms:

- If a group member is unable to come to class, _____
_____
- If a group member is sick on the day that the project or presentation is due, then _____
_____
- If a group member does not fulfill their roles and responsibilities, then the group may _____
_____

- If a group member does not understand their responsibilities or information, then they are to contact _____
_____
- I certify that I have thoroughly read this group created contract and I will follow the rules written above.

Our work timetable:

Task	Start date	End date
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____
3. _____	_____	_____
4. _____	_____	_____
5. _____	_____	_____
6. _____	_____	_____
7. _____	_____	_____
8. _____	_____	_____
9. _____	_____	_____
10. _____	_____	_____

Presentation date: _____

I assume the responsibility for doing my task in the project and fulfilling the responsibilities assigned to my role in the group.

Group members' names	Group members' signatures	Date
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____
3. _____	_____	_____
4. _____	_____	_____

Замість колективних угод учні можуть укласти проектний план (project plan) або проектний календар (project calendar), в якому запишуть функції/ролі, завдання учасників проектування, терміни їх виконання. Молодші школярі можуть намалювати «проектне дерево» (project activities tree), на «гілочках» якого вкажуть заплановані дії, необхідні для виконання проектної роботи.

Приклади 2–3. Бланки самоаналізу рівня сформованості необхідних знань, навичок, умінь, стратегій.

Літери в акронімі назви наведеного нижче бланку – KWL – означають: 1) K (know) – що я знаю, вмюю, 2) W (want) – про що я хочу дізнатися, чого я хочу навчитися, 3) L (learn) – що я вже знаю, що вже вивчив, чого вже навчився. Ця таблиця допомагає учням на початку проектної діяльності активізувати попередньо набуті вміння, навички, знання, стратегії, визначити ті аспекти, якими необхідно оволодіти, щоб виконати проектну роботу та згодом оцінити проміжні і підсумкові результати свого проектного навчання. Бланк «KWL chart» є одним з інструментів самоорганізації та самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності школяра.

KWL chart

In the first column, write what you already know about the problem you want to research. In the second column, write what you want to know about it. After you have completed your research, write what you learned in the third column.

Name: _____ Date: _____

What I know	What I want to learn	What I have learned

Наступний бланк допомагає учням не лише визначати об'єкти, якими вони мають оволодіти, щоб бути здатними виконати проектну роботу, але й планувати, контролювати та оцінювати процес самостійної навчальної діяльності:

My want-to objectives

Fill in this record sheet before, while and after you work on your project.

Skills I want to gain working on this project	How I plan to gain the skills	Stages of fulfillment	Gaining of the skills (done/not done)	Reasons of not gaining the skills
1. _____				
2. _____				
3. _____				
4. _____				

Приклад 4. Бланк аналізу зібраної інформації. Цей бланк учні заповнюють на підготовчому етапі проектної роботи, коли збирають з різних джерел необхідну інформацію.

Compilation of the collected information

Fill in the chart below with the necessary information on your project.

Source of information	Summary of information	Important details/facts	Connection(s) to other information

Приклад 5. Письмовий звіт про прочитаний твір. Така форма звітності не лише надає вчителю інформацію про те, що прочитав школяр, і дозволяє контролювати розуміння основного змісту тексту, але й надає можливість оцінювати особисту зацікавленість учня, здатність критично мислити і висловлювати свої думки щодо прочитаного.

Reading record form

Fill in this form to give your opinion on the article/book you read on the project problem.

Student's name: _____
 Title of article/book: _____
 Author: _____
 Source/publisher: _____
 Summary: _____

_____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Приклад 6. Бланк саморедагування письмового твору.

Checklist for self-editing

Proofread your written project work. Tick the appropriate boxes.

Paragraph checklist

- Topic sentence
- Detail 1
- Detail 2
- Detail 3
- Conclusion

Editing checklist

- Capital letter
- Punctuation
- Word choice
- Spelling
- Makes sense

Приклад 7. Опитувальник для саморедагування написаного резюме. Ці питання можна використовувати також із метою взаємоперевірки.

Proofread your résumé using the following questions.

1. Does the résumé contain the necessary features for the position (name, address, position desired, education, work experience, achievements, relevant personal information, references)?
2. Does the résumé contain only essential, relevant information for the position desired?
3. Does the résumé emphasize the applicant's strengths?
4. Does the résumé emphasize what is unique about this person's experience? Does it demonstrate a common interest or ability (leadership, teaching experience, dedication, creativity, etc.)?
5. What additional information might you like to have about this applicant?
6. If you were leading an interview based on this résumé, what are two questions you might ask?
7. Does the résumé look neat (appropriate spacing, clear headings, good quality paper)?
8. Is the résumé easy to read?
9. Is the information presented as concisely as possible?
10. Are the elements of each section of the résumé presented in a correct format and style?

Приклад 8. Бланк самоаналізу розвитку читацьких стратегій.

Reading strategy checklist (9)

Name: _____ Date: _____

Check those statements that reflect the reading strategies you use. Write any comments you have about your reading on the back.

Strategies I use before reading:

- _____ I think about the cover, title, and topic.
- _____ I read the back cover and the print on the inside of the jacket.
- _____ I ask questions.
- _____ I predict.
- _____ I skim the pictures, charts, and graphs.
- _____ I read headings and boldfaced words.
- _____ I think about what I know about the topic.

Strategies I use during reading:

- _____ I stop and check to see if I understand what I'm reading.
- _____ I make mental pictures.
- _____ I identify confusing parts.
- _____ I identify unfamiliar words.
- _____ I reread to understand confusing parts and unfamiliar words.
- _____ I record an unfamiliar word that I can't figure out.
- _____ I use pictures, graphs, and charts to help me understand confusing parts.
- _____ I stop and retell to check what I remember.
- _____ I reread to remember more details.
- _____ I read the captions under and above photographs, charts, and graphs.
- _____ I predict and adjust as I read.
- _____ I raise questions and read for answers.

Strategies I use after reading:

- _____ I think about why I liked or didn't like it.
- _____ I retell.
- _____ I speak, draw, and/or write reactions.
- _____ I reread favorite parts.
- _____ I reread to find details.
- _____ I picture characters, places, and ideas.
- _____ I predict what might happen to a character if the story continued.

Приклад 9. Бланк самоперевірки готовності до усної презентації.

Use this checklist when you are rehearsing your group presentation.

Rehearsal	✓
Memorize your speech. Don't read it!	_____
Practice your presentation as many times as possible.	_____
Practice speaking in front of a mirror.	_____
Practice in front of other people.	_____
Practice in the presentation room.	_____
Practice using the necessary equipment.	_____
Use a clock to see how long your presentation takes.	_____

Приклад 10. Бланк самоаналізу участі в груповій дискусії.

Discussion checklist (12)

Reflect on your participation in the group discussion using this checklist.

Name: _____ Date: _____

Discussion topic _____

Reflecting upon my participation in this discussion, I participated positively in the discussion by

- _____ using active listening skills.
- _____ asking clarifying questions.
- _____ stating my opinion on the topic.
- _____ using evidence to support my position.
- _____ making relevant comments.
- _____ developing analogies.
- _____ evaluating the merit of others' opinions.
- _____ recognizing when another person makes an irrelevant comment.
- _____ pointing out contradictions in another's statement.
- _____ summarizing my thinking as well as my perception of the opinions of others.

Reflecting upon my participation in this discussion, I detracted from the discussion by

- _____ not paying attention to others.
- _____ distracting others.
- _____ interrupting the speaker.
- _____ making an irrelevant comment.
- _____ monopolizing the discussion.
- _____ personally attacking another.

As I reflect on my participation in this discussion, I contributed to a productive discussion by _____

To improve my participation in the next discussion, I will _____

Overall, I would rate my participation in this discussion as _____ because _____

Приклад 11. Опитувальник для самоаналізу проміжних результатів проектної роботи. Наведені питання можна використовувати і в усних співбесідах зі школярами, щоб дізнатися про стан виконання проектного завдання, успіхи і труднощі, яких зазнають учні.

Your project reflection

Reflect on your project by answering these questions.

1. How much did you know about the subject of the project before we started?
2. What process did you go through to produce this piece?
3. Have you done a similar kind of work before?
4. In what ways do you think you need to improve?
5. What problems did you encounter while you were working on this piece? How did you solve them?
6. What resources did you use while working on this piece? Which ones were especially helpful? Which ones would you use again?
7. How do you feel about this piece of work? What parts of it do you particularly like? Dislike? Why? What did/do you enjoy about this piece or work?
8. What was especially satisfying to you about either the process or the finished product?
9. What did/do you find frustrating about it?
10. What were your standards for this piece of work?
11. Do you meet your standards?
12. What were your goals for meeting this piece of work? Did your goals change as you worked on it? Did you meet your goals?
13. What does this piece reveal about you as a learner?
14. What did you learn about yourself as you worked on this piece?

Перш ніж навести приклади таких інструментів, як **оцінювальні шкали**, зазначимо, що задля контролю іншомовної проектної діяльності можна використовувати **холістичні (holistic)** та **аналітичні (analytical) шкали**. **Холістичні (цілісні) шкали** описують очікуваний результат у цілому, спираючись на узагальнені критерії та дескриптори. Зазвичай у цих шкалах дескриптори містять ключові слова на кшталт «завжди», «як правило», «іноді» тощо. Для оцінювання конкретних видів проектної діяльності школярів бажано використовувати **аналітичні** (розкладені на складові параметри) **шкали**, котрі описують кожний аспект виконаної роботи (критерій оцінювання) окремо, мають невелику кількість дескрипторів і таким чином дозволяють здійснювати точний зворотний зв'язок. Аналітичні шкали більш ефективні, якщо вони презентуються учням одночасно із завданням, обговорюються зі школярами (включаючи невдало укладені шкали), пояснюються, навіть розробляються разом з учнями, наприклад, за поданим зразком. Холістичні шкали більш зручні для здійснення проміжного та підсумкового оцінювання, аналітичні – поточного.

Приклад 12. Холістична шкала самооцінювання розвитку вмінь розуміння прочитаного іношомовного тексту.

Self-assessment in reading

Evaluate your reading comprehension skills by ticking the appropriate columns in this checklist.

Name: _____ Date: _____

Criteria	Secure	Developing	Beginning
I can retell what I have read. I can summarize what I have read. I can define the main ideas. I can list the sequence of events. I can describe the most significant parts. I can describe parts that I find confusing, can attempt to work out their meaning, and formulate questions about them for discussion with my classmates and the teacher. I can make connections between the text and my own life (e.g., personal experiences, feelings), other texts (e.g., books, music, films, television programs, websites), or the world at large (e.g., current events). I can relate my thoughts about the characters and their perspectives to my own life, giving examples. I can participate in discussions on the text I have read.			

Приклад 13. Холістична шкала самооцінювання участі у підготовці до групової презентації результатів проектування.

Preparing a group presentation (5)

Fill in this chart using the following scale: 1=never; 2=rarely; 3=sometimes; 4=often; 5=as much as possible. Mark your score in the class journal.

When planning and preparing our presentation:	1	2	3	4	5
I used English for communication. I listened carefully to my group members. I contributed ideas to my group work. I helped to decide the goals for our group presentation. I helped to design and make the materials for the presentation. I helped to make handouts. I cooperated with my group members. I asked the teacher for help when necessary. I learned new language. I did my preparation at home. I did extra work that I wanted to do. I practiced the presentation with my group. I thought about my confidence and motivation. I thought about my learning goals and achievements.					

Приклад 14. Холістична шкала самооцінювання проектної діяльності для учнів початкової школи.

Student self-reflection

Student _____

Project name _____

Choose and paint out your smiley in the chart below. Use this scale:

- ☺ Yes, I do this all the time. ☹ I can do better at this. ☠ I am not doing this and I need to work on it.
- ☺☹☠ I help my group members.
- ☺☹☠ I participate in class discussions.
- ☺☹☠ I listen when the teacher and other students are talking.
- ☺☹☠ I do what my teacher asked.
- ☺☹☠ I ask teacher and other students about things I do not understand.
- ☺☹☠ I always speak English in class during English lessons.
- ☺☹☠ I always complete my task.
- ☺☹☠ I do my work neat.
- ☺☹☠ I found an answer to one of my own questions.
- ☺☹☠ I saw something new to me.

Приклад 15. Холістична шкала взаємооцінювання індивідуального внеску в роботу проектного колективу.

Peer evaluation form for group work

Write the name of each of your group members in a separate column. For each person, indicate the extent to which you agree with the statement on the left, using a scale of 1–4 (1=strongly disagree; 2=disagree; 3=agree; 4=strongly agree). Total the numbers in each column. Mark the score in the class journal.

Evaluation criteria	Group member	Group member	Group member	Group member
Attends group meetings regularly and arrives on time.				
Contributes meaningfully to group discussions.				
Completes group assignments on time.				
Prepares work in a quality manner.				
Demonstrates a cooperative and supportive attitude.				
Contributes significantly to the success of the project.				
Total:				

Приклади 16–17. Холістичні шкали взаємодії в груповій роботі проектного колективу.

Group performance assessment (13)

Tick the box that best reflects the extent to which each statement describes your project group.

Evaluation criteria	To a very little extent	To a little extent	To a great extent	To a very great extent
1. We work together.				
2. There is group concern for quality performance.				
3. We share high performance expectations.				
4. Some take our group work too lightly.				
5. Some team members with good ideas don't speak up.				
6. Some members of the group would not disagree for fear of what others might think.				
7. Some team members act like they know it all.				
8. One or two members tend to dominate the discussion.				
9. We listen to each individual's input.				
10. Team members feel free to make positive and negative comments.				
11. An atmosphere of trust exists in our group.				
12. We are comfortable in the roles we play in the group.				

Cooperative learning checklist (12)

Fill in this checklist to analyze your group work.

Student name: _____
 Group members: _____
 Project: _____
 Date: _____

Check the category that best describes your group.

Participation:

- Self-directed and consistently focused on what needed to be done.
 All members _____
 Most members _____
 Some members _____
 Few members _____
- Shared responsibilities and completed assigned tasks.
 All members _____
 Most members _____
 Some members _____
 Few members _____

Communication:

- Listened and cooperated with group in a positive way.
 All members _____
 Most members _____
 Some members _____
 Few members _____
- Had meaningful conversations concerning project.
 All members _____
 Most members _____
 Some members _____
 Few members _____

Knowledge/Application skills:

- Successfully completed project and shared essential information with the group.
 All members _____
 Most members _____
 Some members _____
 Few members _____
- Figured things out without teacher assistance.
 All members _____
 Most members _____
 Some members _____
 Few members _____

Additional comments: _____
 _____
 _____
 _____

Приклад 18. Аналітична шкала самооцінювання написаного есе-переконання.

Persuasive essay rubric (1)

Rate your essay using this rubric: 4 – excellent; 3 – good; 2 – fair; 1 – needs extra attention. Mark your score in the class journal.

Criteria	4	3	2	1
The claim	I make a claim and explain why it is controversial.	I make a claim but don't explain why it is controversial.	My claim is buried, confused and/or unclear.	I don't say what my argument or claim is.
Reasons in support of the claim	I give clear and accurate reasons in support of my claim.	I give reasons in support of my claim but I may overlook important reasons.	I give 1 or 2 weak reasons that don't support my claim and/or irrelevant or confusing reasons.	I do not give convincing reasons in support of my claim.
Reasons against the claim	I discuss the reasons against my claim and explain why it is valid anyway.	I discuss the reasons against my claim but leave some reasons out and/or don't explain why the claim still stands.	I say that there are reasons against the claim but I don't discuss them.	I do not acknowledge or discuss the reasons against the claim.
Organization	My writing has a compelling opening, an informative middle and a satisfying conclusion.	My writing has a beginning, middle and end. It marches along but doesn't dance.	My writing is organized but sometimes gets off topic.	My writing is aimless and disorganized.
Voice and tone	It sounds like I care about my argument. I show how I think and feel about it.	My tone is OK but my paper could have been written by anyone. I need to tell more about how I think and feel.	My writing is bland or pretentious. There is either no hint of a real person in it or it sounds like I'm a fake.	My writing is too formal or too informal. It sounds like I don't like the topic of the essay.
Word choice	The words I use are striking but natural, varied and vivid.	I make routine word choices.	The words I use are often dull or uninspired or sound like I am trying too hard to impress.	I use the same words over and over and over. Some words may be confusing to a reader.
Sentence fluency	My sentences are clear, complete, and of varying lengths.	I have well-constructed sentences.	My sentences are sometimes awkward, and/or contain run-ons and fragments.	Many run-ons, fragments and awkward phrasings make my essay hard to read.
Conventions	I use correct grammar, spelling, and punctuation.	I generally use correct conventions. I have a couple of errors I should fix.	I have enough errors in my essay to distract a reader.	Numerous errors make my paper hard to read.

Приклад 19. Аналітична шкала взаємооцінювання групової взаємодії учасників проектного колективу.
 Кожний учасник проектної команди заповнює бланк в позакласний час і показує його лише вчителю. Шкалу можна застосовувати, коли учні ще не зовсім готові з психологічної точки зору до відкритого взаємооцінювання або коли школярі ще недостатньо серйозно ставляться до нього.

Confidential group presentation evaluation rubric (11)

In the chart below, fill in your group members' names. Consult the attached rubric and assign each member to the column that best describes his/her contribution, work quality, attitude, time-management skills and their ability to work in a group. An example is completed for you. Please ask me if you need further guidance.

Your name: _____
 Group members' names: _____
 Presentation topic: _____

Member's name	Contribution	Quality of work	Attitude	Time management	Working with others
Karen Bridges	Column 3	Column 2	Column 3	Column	Column 3
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

Please add any additional comments regarding your experience: _____
 _____
 _____

Category	Column 4	Column 3	Column 2	Column 1
Contribution	Routinely provides useful ideas when participating in the group discussion. A definite leader who contributes a lot of effort.	Usually provides useful ideas when participating in the group discussion. A strong group member who tries hard.	Sometimes provides useful ideas when participating in the group discussion. A satisfactory group member who does what is required.	Rarely provides useful ideas when participating in the group discussion. May refuse to participate.
Quality of work	Provides work of the highest quality.	Provides high quality work.	Provides work that occasionally needs to be checked or redone by group members to ensure quality.	Provides work that usually needs to be checked/redone by others to ensure quality.
Attitude	Never is publicly critical of the project or the work of others. Always has a positive attitude about the task.	Rarely is publicly critical of the project or the work of others. Often has a positive attitude about the task.	Occasionally is publicly critical of the project or the work of others. Usually has a positive attitude about the task.	Often is publicly critical of the project or the work of others. Often has a negative attitude about the task.
Time management	Routinely uses time well throughout the project to ensure things get done on time. Group does not have to adjust deadlines or work responsibilities because of this person's procrastination.	Usually uses time well throughout the project, but may have procrastinated on one thing. Group does not have to adjust deadlines or work responsibilities because of this person's procrastination.	Tends to procrastinate, but always gets things done by the deadlines. Group does not have to adjust deadlines or work responsibilities because of this person's procrastination.	Rarely gets things done by the deadlines and group has to adjust deadlines or work responsibilities because of this person's inadequate time management.
Working with others	Almost always listens to, shares with, and supports the efforts of others. Tries to keep people working well together.	Usually listens to, shares with, and supports the efforts of others. Does not cause "waves" in the group.	Often listens to, shares with, and supports the efforts of others, but sometimes is not a good team member	Rarely listens to, shares with, and supports the efforts of others. Often is not a good team player.

Зазначимо, що перш ніж застосовувати подібні інструменти оцінювання, вчителю необхідно навчити школярів правильно користуватися ними. Учні мають усвідомлювати значення рефлексивного інструментарію (функція зворотного зв'язку) та розуміти, що і на якій основі оцінюється за допомогою певного інструмента. Тому запропоновані вчителем критерії та дескриптори повинні бути максимально чіткими. Як ми вже зазначали, варто залучати школярів до розробки інструментарію контролю їхньої проектної діяльності, що сприяє побудові суб'єкт-суб'єктних відносин вчителя та учнів у проектному навчанні та відповідає принципам розвивального, концентрованого на учневі, проектного навчання. Крім того, вчитель і школярі можуть застосовувати вже «готові» інструменти оцінювання різних форматів, представлені на відкритих навчальних та освітніх ресурсах Інтернету, або «генерувати», наприклад, свої шкали в електронній формі, скориставшись сайтами з он-лайн шаблонами або конструкторами, як-от: Creating a rubric, ForAllRubrics, PBL checklists, Roobrix, Rubistar, Rubric machine, Rubric and rubric makers, QuickRubric, iRubric, ThemeSpark та ін.

Далі розглянемо такі рефлексивні інструменти поточного контролю проектної діяльності школярів, як журнали і щоденники.

Приклади 20–22. Групові проектні журнали. Зауважимо, що в англійській освітній спільноті розрізняють три види навчальних журналів: 1) log, в якому необхідно заповнювати певні формуляри (sheets, forms), 2) diary (щоденник), де у довільній формі автор викладає свої думки, щось коментує, описує, характеризує, порівнює тощо, та 3) journal, який поєднує риси двох попередніх видів.

Наведемо фрагмент групового проектного журналу. Такий бланк-сторінку журналу заповнює кожний член проектної колективу (див. стор. 14).

У наступних прикладах журнали заповнюються від імені всього проектної колективу.

Group task log

Fill in this group log to manage your project.

Project name:				
Members of group:				
Task	Person(s) responsible	Due date	Status of task	Completed

Project log sheet (за 4)

Use this log sheet to manage your project. Fill in the details as your group works on the project.

Project title:	<i>Film Festival Project</i>				
Name:					
Group members:	1	2	3	4	5
Meeting 1 <i>Decisions:</i>	Venue (outside of class):			Time:	Date:
	My role: My responsibilities:				
Meeting 2 <i>Decisions:</i>	Venue (outside of class):			Time:	Date:
	My role: My responsibilities:				
Meeting 3 <i>Decisions:</i>	Venue (outside of class):			Time:	Date:
	My role: My responsibilities:				
Rehearsal schedule:	Date and time:				
	Duration:				
Skills I used:	Reading	Writing	Listening	Speaking	Translating
	Analysing	Problem-solving	Public speaking	Cooperation	Evaluating
Resources we used:	Textbook	Dictionary	Library	Internet	TV
	Radio	Newspaper	Magazine	Camcorder	Smartphone
	CD recorder	Expert advisor	Interviewee	Teacher	Other
New language I learned:	Words and word expressions				
	Idioms				
	Grammar				
My contribution to the group work:					
How can the teacher help me?					
My opinion of this project:					

Group activity log (2)

Fill in this group activity log to manage your project.

Project name					
Members of the group					
For the week of					
Group goals for the project during this time period	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
Group accomplishments related to the project during this time period	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
Next steps	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
Questions, problems, concerns	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
Additional notes, comments:	1				
	2				
	3				
	4				
	5				

Крім групового журналу бажано вести разом з учнями класний проектний журнал (class project journal), наприклад, в електронному вигляді. У цей журнал протягом проектного навчання вчитель та учні вносять оцінки, бали, певні факти, коментарі та інші записи, що стосуються контролю та оцінювання їхньої іншомовної проектної діяльності. Записи класного проектного журналу мають бути відкритими для всіх учасників проектного навчання.

Приклад 23. Груповий проектний щоденник.

Project group log

Fill in this record sheet each day when you work on your project.

Date	The final task and/or current objectives	What have we done today which helps us to carry out the final task or to fulfill the current objectives?

Приклади 24–26. Індивідуальні проектні щоденники.

My project log

Fill in this record sheet weekly while you work on your project.

Name _____
 Week _____

Activities (things I have done this week)	Knowledge and skills (things I have learned this week)		
	Content (new information on my theme):	Language (vocabulary, grammar):	Skills (listening, speaking, reading, writing, translating):
Things I have hoped to learn this week, but haven't (state reasons for not learning)			

Project learning log (12)

Fill in this record sheet daily while you work on your project.

Today, _____, I _____, learned _____
 _____
 _____
 _____
 _____

which furthered my understanding of the driving question.
 This information is important because _____
 _____
 _____
 _____

I will use this information _____
 _____
 _____
 _____
 _____

To further work on the project, I _____
 _____
 _____
 _____
 _____

To be prepared for our next work session, I need to _____
 _____
 _____
 _____
 _____

My project learning log

Project title:	
Student name:	
What goals do I want to accomplish for this project?	
What goals have I successfully accomplished this week?	
What are the next steps needed to successfully complete my goals for the project?	
Any problems, concerns or questions I have about the project?	

Приклад 27. «Пропуск на вихід з класу». Наведемо приклад рефлексивного запису, який школярі роблять не у позакласний час, а на уроках. Це «пропуск на вихід з класу» (exit slip/pass). Кожний учень не йде з уроку, не заповнивши на завершальному етапі уроку невеличкий формуляр, мета якого – рефлексивне підбиття підсумків своєї діяльності на уроці: про що сьогодні дізнався, що вивчив, що сподобалося, що не зрозумів, які труднощі виникли, які питання залишилися відкритими, в чому ще слід тренуватися тощо. Покидаючи урок, учні вручають вчителю свої «пропуски на вихід».

Exit slip

Name _____
 Date _____
 Today I learned _____
 _____
 I was really good at _____
 _____
 I need more practice with _____
 _____
 Things I found interesting _____
 _____
 Things I will do _____
 _____
 Questions I still have _____
 _____
 Signed _____
 _____

У наступному прикладі представлено проектний профіль учня, в якому він аналізує свою поточну проектну діяльність та її проміжні результати, аналізує свої досягнення та недоліки.

Приклад 28. Проектний профіль учня.

Learner’s profile

Fill in this progress record sheet weekly while you work on your project.

Name _____
 Project title _____
 What are my targets? _____
 _____
 Am I learning in the best way for me? _____
 _____
 How am I doing? _____
 _____
 What can I remember and understand? _____
 _____
 _____

Where do I have to focus my revision? _____
 _____
 What is really making me think? _____
 _____
 How will I know if my work is good? _____
 _____
 What do I need to do to improve? _____
 _____
 How am I going to make this improvement? _____
 _____
 What are my strengths and weaknesses? _____
 _____
 _____

Наведені вище приклади є учнівськими інструментами поточного само- та взаємоконтролю іншомовної проектної діяльності. З метою моніторингу самостійної навчальної діяльності школярів учитель також може використовувати ці інструменти. Наприклад, в учнівських шкалах само- та взаємооцінювання достатньо додати справа стовпчик з назвою «Teacher»/«Teacher focus»/«Teacher comment» для внесення порівняльної оцінки чи коментаря вчителя. Звернемося до суто вчительських рефлексивних інструментів поточного контролю іншомовної проектної діяльності школярів.

Приклади 29–32. Шкали оцінювання вчителем конкретних проектних умінь і стратегій учнів.

Холістична шкала оцінювання вмій укладати звіт

Project report rubric (6)

Use this rubric to assess your student’s project report.

Proficient (3 points)	The student’s project report has a hypothesis, a procedure, collected data, and analyzed results. The project report is thorough and the findings are in agreement with the data collected. There are minor inaccuracies that do not affect the quality of the project.
Adequate (2 points)	The student’s project report has a hypothesis, a procedure, collected data, and analyzed results. The project report is not as thorough as it should be; there are a few overlooked areas. The project report has a few inaccuracies that affect the quality of the project.
Limited (1 point)	The student’s project report may have a hypothesis, a procedure, collected data, and analyzed results. The project report has several inaccuracies that affect the quality of the project.

Аналітична шкала оцінювання вмінь написання резюме

Résumé rubric (10)

Use this rubric to assess your student's résumé.

Name _____

Criteria	5 (Excellent)	4 (Good)	Below mastery	2 (Needs extra attention)	Score	Comments
Format & Layout	The résumé consistently follows formatting guidelines for length, layout, spacing, and alignment. Format and layout make the résumé exceptionally attractive, drawing attention to the content, and enhancing readability.	Formatting guidelines for length, layout, spacing, and/or alignment are almost always followed. 1-2 problems in format and layout, but readability and attractiveness are not affected.	Formatting is repeatedly inconsistent in length, layout, spacing, and/or alignment, reducing readability and attractiveness.	Formatting guidelines for length, layout, spacing, and/or alignment are not followed, making the résumé unattractive or hard to read.		
Style	The fonts are consistent and easy to read. Font size varies appropriately for headings and text. Use of font styles (italic, bold, underline) is used consistently and improves readability.	The fonts are consistent and easy to read. Font size varies appropriately for headings and text.	Fonts are not used consistently, varying in style and size and making the text difficult to read.	No consistency in fonts. A wide variety of fonts, styles and point sizes was used.		
Content	The résumé includes all necessary items (headings) and follows guidelines consistently (e.g. objective, action verbs, dates, places). Relevant education and experience substantiate position sought and are presented in reverse chronological order.	Almost all necessary items are included and guidelines are followed for the most part. 1-2 errors in presentation of the content (e.g. objective, dates/places, action verbs, use of reverse chronological order). Relevant education and experience mostly support position sought.	Several necessary content items are missing or there are several errors in presentation (e.g. objective, dates, places, actions verbs or use of reverse chronological order). Relevant education and experience provide little support for position sought.	Presentation of content contains many errors or omissions, e.g. in the use of chronological order, action verbs, objective, dates, places, etc. Position sought is not supported by relevant education and experience.		
Grammar & vocabulary	The résumé uses accurate English grammar and vocabulary (word forms, word choice). Action verbs are consistently used in past tense.	There are 1-3 errors in the use of English grammar and vocabulary (word forms, word choice). Action verbs are almost always used in past tense.	There are 4-5 errors in English grammar and vocabulary (word forms, word choice). Action verbs are often not used in past tense.	There are more than 5 errors in English grammar and vocabulary (word forms, word choice). Action verbs are usually not used in past tense.		
Mechanics (spelling, punctuation, capitalization)	There are no errors in spelling, punctuation, or capitalization in the résumé.	There are 1-3 errors in spelling, punctuation, or capitalization in the résumé.	There are 4-5 errors in spelling, punctuation, or capitalization in the résumé.	There are more than 5 errors in spelling, punctuation, capitalization in the résumé.		
Total score:						

Аналітична шкала оцінювання вмінь групової взаємодії школяра
Collaboration rubric (3)

Use this observation rubric to assess your student's cooperative skills.

Name _____

Team members _____

	Novice 1	Below mastery 2	Mastery 3	Above mastery 4	Score
Contributes					
Shares information	Contributes to the group only when prompted.	Contributes to the group with occasional prompting.	Works toward group goals without prompting.	Consistently and actively works toward group goals.	
Takes responsibility					
Fulfills team role's duties	Does not perform any duties of assigned team role.	Performs very few duties.	Performs nearly all duties.	Performs all duties of assigned team role.	
Shares equally	Always relies on others to do the work.	Rarely does the assigned work - often needs reminding.	Usually does the assigned work - rarely needs reminding.	Always does the assigned work without having to be reminded.	
Values others' viewpoints					
Cooperates with teammates	Always needs to be reminded to be sensitive to the feelings of others.	Occasionally needs reminded to be sensitive to the feelings of others.	Shows sensitivity to the feelings of others.	Values the knowledge, opinion and skills of all group members.	
Makes fair decisions	Usually wants to have things their way.	Often sides with friends instead of considering all views.	Usually considers all views.	Always helps team to reach a fair decision.	
Total:					
Comments:					

Аналітична шкала оцінювання вмінь ведення індивідуального проектного щоденника
Rubric for evaluating learning log entries (7)

Use this observation rubric to assess your student's log entries.

Criteria	Beginning (1)	Developing (2)	Accomplished (3)	Exemplary (4)
Thinks deeply and understands what lies behind the text, story, or source information.	Little evidence of understanding project concepts; little reflection.	Some attempt to display understanding of project concepts; some reflection.	Understands concepts and connections between story and research findings; reflects on meaning.	Insightful; connects to personal life; sees connections between story and research finding; sensitive; sees more than one perspective; reflective and able to construct new meaning.
Thinks critically about his/her learning processes (metacognition)	Little evidence of attention to own learning processes; does not analyze, question, or use reasoning independently.	Some attempts to articulate learning processes, to respond to key questions, and to find ways to improve learning skills.	Understands connection between inquiry and development of metacognitive skills; working hard to improve.	Entries are analytical; questioning; reasoned; reasonable; entries reflect on learning processes and show high level of awareness of "personal landscape".
Uses appropriate mechanics and format (grammar, spelling, sentence structure, length)	Errors make entries difficult to read; needs support to edit work; less than half a page.	Errors detract from content; some attempt to edit work; about half a page.	Few if any errors; revises to make ideas and entries clearer; entries are more than half a page.	Good grammar, sentence structure, and spelling; one-page entries.
Evaluator's comments:				

Приклад 33. Щоденник (журнал) спостережень учителя за проектною діяльністю учнів. Щоденники та журнали спостережень можуть бути різними за форматом. Одним із способів ведення цих документів є *фіксація одиночного випадку спостереження* (anecdotal record [17]), запозичена з галузі психоаналітики. Цей вид оцінювання базується на спостереженнях учителя за роботою школярів у класі або в позакласний час та має вигляд запису, що включає принаймні ім'я учня, дату спостереження і лаконічний виклад того, що побачив і почув учитель. Такий запис не має нічого спільного зі стислою характеристикою поведінки учня. Натомість це наративний запис одного випадку, за яким з певною метою спостерігав учитель, коротка констатація, фіксація якогось факту, події. Запис може містити цитати учнів, опис його конкретних дій, вчинків, випадків взаємодії з іншими людьми або вчителем, певні, продемонстровані під час спостереження, знання, навички, вміння, стратегії тощо. Одиночні випадки спостереження не повинні містити суб'єктивних припущень, вони мають бути цілеспрямованими, точними, конкретизованими. Записи слід робити одразу після спостережень, не пізніше ніж через два дні, щоб зберегти точність отриманої інформації. Зафіксовані одиночні випадки спостережень згодом можна обговорювати зі школярами та їхніми батьками в разі необхідності. Такі спостереження особливо допомагають у навчанні мов [14; 17] – вони дозволяють учителю пильнувати за помилками школярів та фіксувати позитивні зміни у розвитку їхніх іншомовних умінь, стратегій тощо.

Anecdotal record form

Fill in this observation form to evaluate your student.

Student: _____
 Observer: _____
 Date, time: _____
 Setting: _____
 Purpose: _____
 Observational question: _____
 Observation details (description of event): _____
 Analysis (notes, recommendations, actions): _____
 Signature _____

Нижче пропонуємо приклади рефлексивних інструментів самоаналізу та самооцінювання діяльності вчителя.

Приклад 34. Опитувальник для вчителя. Аналізуючи проміжні (та кінцеві) результати проектного навчання, свою методичну та педагогічну діяльність, вчитель може користуватися «спіральними» рефлексивними запитаннями [18].

Teacher self-reflection questionnaire

Reflect upon the current (finished) project by answering these questions:

1. How do I feel about this project?
2. What do I think about this project?
3. What have I learned from this project?
4. What action will I take as a result of my lessons learned?
5. What have I learned from what I've done?
6. What have I done with what I've learned?

Приклади 35–36. Щоденники (журнали) самоспостережень учителя. Ці документи можуть містити: 1) короткі записи (narrative self-reflections), в яких учитель аналізує свої педагогічні та методичні дії, використані способи, прийоми, матеріали, вправи, завдання, засоби навчання та інструменти і засоби оцінювання на різних етапах проектною роботи учнів; 2) попередньо розроблені форми для заповнення необхідною інформацією (self-observation forms); 3) відповіді на завчасно підготовлені запитання (self-evaluation questions).

Self-observation form

Evaluate your own performance by filling in this self-assessment form.

What goes well in this project? Why?
 What problems do I experience? Why?
 Is this project "student-centered"? Should it be?
 What can I do differently?
 What do I learn from this experience that will help me in the future?
 Is this project well-prepared? What can I do differently?
 Are all students involved?
 Does my method of assessment measure what I want? How does the class do? What should I change for next time?

Teacher self-evaluation questionnaire (за (8))

Evaluate your own performance by answering the following questions in as much detail as possible.

- What do I set out to teach in this project?
- Is the project well-structured?
- Do I depart from my plan? If so, why? Do the changes make things better or worse?
- What teaching materials do I use? How effective are they?
- Does anything amusing or unusual occur?
- Do I have any problems with this project?
- What goes best in this project?
- Which parts of the project are least successful?
- What are the most effective teaching methods? Give your reasons.
- Do I provide a high level of active practice for all learners?
- Do I discover anything new about my teaching?
- Are my instructions clear?
- How do I modify my language to facilitate teaching and learning?
- What opportunities do the students have for authentic language use?
- What do the students really learn from this project?
- What have I learnt?
- Am I teacher-dominated?
- What kind of teacher-student interaction occurs?
- Do the students contribute actively to this project?
- Are the students involved? (Who is not involved? Why?)
- Do I provide a high level of active practice for all learners?
- How do I keep the students interested and motivated?
- What grouping arrangements do I use?
- What classroom arrangement do I use?
- How do I respond to the needs of different students?
- Are the activities at an appropriate level to stretch and challenge the students intellectually?
- Are there any opportunities for students to give their own ideas?
- Are the students challenged by this project?
- How do I give learners feedback on their efforts?
- Does my assessment method measure what I want?
- Would I do anything differently if I taught this project again?
- What will I do next to follow up this project?

N.B. Remember to include positive aspects of your teaching as well as your thoughts about how you would like to develop.

Описуючи контроль у проектному навчанні школярів ІМіК, не можна не згадати про його **засоби**. Сьогодні це не лише різні роздавальні матеріали, аудіо- та відеофонограми, проектний портфель учня, але й сучасні засоби *із застосуванням цифрових технологій* [9], які можна поділити на: 1) навчальні, освітні, наукові та автентичні Інтернет-ресурси, 2) медіасховища, в яких зберігаються навчальні матеріали, 3) веб-платформи і програми, за допомогою яких можна створити, візуалізувати, презентувати навчальні матеріали, 4) веб-платформи, шаблони, програми для створення контрольних завдань та інструментів різних форматів, 5) веб-платформи, що допомагають створювати та управляти інформаційно-навчальним середовищем. Ці засоби, завдяки своїм дидактичним характеристикам [9], допомагають зробити проектне навчання та його контроль інформаційним, інтерактивним, мультимедійним, ігровим, нелінійним.

В якості одного з багатьох прикладів згаданих засобів можна навести популярну сьогодні технологію веб-квест, запропоновану в 1990-ті роки Б. Доджем та Т. Марчем [11; 15]. Веб-квест, як нетрадиційний засіб перевірки та оцінювання знань, навичок і вмінь, являє собою рольово-ігровий груповий веб-проект із проблемним завданням, для виконання якого школярі використовують запропоновані вчителем Інтернет-ресурси. У цьому контексті поняття веб-квесту охоплює не лише спосіб організації проектного навчання та його контролю, але й інформаційно-навчальне середовище, в якому діють учні [2].

Слід зазначити, що для ефективного використання сучасних мультифункціональних технічних засобів та інструментів контролю й оцінювання іншомовної проектної діяльності школярів учителю вже недостатньо володіти вміннями загального користування цифровими технологіями – у нього має бути сформована інформаційно-комунікаційна компетентність на предметно-педагогічному рівні [9].

Отже, підсумуємо вищесказане: **система поточного контролю та оцінювання іншомовної проектної діяльності школярів** є сукупністю суб'єктів, об'єктів, критеріїв, параметрів, інструментів і засобів прогнозування, спостереження, аналізу, діагностування, коригування, управління та оцінювання *процесу і проміжних результатів* проектного навчання.

Насамкінець, представимо всі компоненти складної системи контролю та оцінювання у проектному навчанні школярів ІМіК у вигляді інтегрованої схеми (див. Рис. 1 на стор. 21), яку ми уклали, спираючись на ідеї праці Шілі Естер і Хавьє Занона «*Planning classwork: a task based approach*» [12].

Висновки і перспективи подальших розвідок. У цій публікації ми розглянули питання контролю та оцінювання іншомовної проектної діяльності школярів, а саме визначили види, функції, форми, суб'єкти, об'єкти, критерії, інструменти і засоби поточного контролю у про-

ектному навчанні ІМіК учнів ЗЗСО. Особливу увагу було приділено прикладам інструментів діагностування, спостереження, аналізу та оцінювання визначених об'єктів поточного контролю. Всі компоненти системи контролю та оцінювання іншомовної проектної діяльності школярів представлено в інтегрованій схемі.

У нашій наступній публікації ми плануємо надати загальну характеристику підсумкового контролю та оцінювання іншомовної проектної діяльності учнів. *Перспективний напрямок* подальших розвідок ми вбачаємо у використанні цифрових технологій у проектному навчанні ІМіК, зокрема, для контролю та оцінювання іншомовної класної та позакласної проектної діяльності школярів. Темою окремого наукового дослідження має стати актуальна проблема методичної підготовки майбутніх учителів іноземної мови до планування, організації, реалізації та оцінювання результатів проектного навчання ІМіК учнів ЗЗСО.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арванітопуло Е. Г. Проектна методика навчання англійської мови на старшому ступені ліцею : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Арванітопуло Елла Георгіївна. – К., 2006. – 289 с.
2. Багузіна Е. И. Веб-квест как современная форма промежуточного и итогового контроля при обучении иностранному языку / Е. И. Багузіна // Вестник университета : научный журнал. – М. : ФГБОУВО «Государственный университет управления». – 2009. – Том. 1. – № 25. – С. 121–129.
3. Выготский Л. С. Педагогическая психология / Л. С. Выготский. – М. : АСТ Астрель Хранитель, 2008. – 671 с.
4. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам : [пособ. для учителя]. – [2-е изд., перераб. и доп.] / Н. Д. Гальскова. – М. : АРКТИ, 2003. – 192 с.
5. Гулиянц С. Б. Формирование проектной компетенции учителя иностранного языка в вузе : автореф. дис. ... на соискание учен. степени канд. пед. наук : 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / С. Б. Гулиянц. – М., 2013. – 26 с.
6. Коряковцева Н. Ф. Теория обучения иностранным языкам : продуктивные образовательные технологии : [учеб. пособ. для студ. лингв. фак. высш. учеб. заведений] / Н. Ф. Коряковцева. – М. : Изд. центр «Академия», 2010. – 192 с.
7. Методика навчання іноземних мов і культура : теорія і практика : [підруч.] для студ. класичних, пед. і лінгв. ун-тів / [О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.]; за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
8. Ступницкая М. А. Новые педагогические технологии : организация и содержание проектной деятельности учащихся : лекции 5–8 : [учеб. пособ.] / М. А. Ступницкая. – М. : Педагогич. ун-т «Первое сентября», 2009. – 68 с.
9. Титова С. В. Цифровые технологии в языковом обучении : теория и практика : [учеб. пособ.] / С. В. Титова. – М. : Эдитус, 2017. – 240 с.
10. Устименко О. М. Типология проектов у навчанні іноземних мов / О. М. Устименко // Молодий вчений : науковий журнал. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика». – 2016. – № 2 (29). – С. 347–352. – Режим доступу : <http://molodyvchenu.in.ua/files/journal/2016/2/83.pdf>.
11. Dodge V. Some thoughts about WebQuests / B. Dodge [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://webquest.org/sdsu/about_webquests.html.
12. Estaire S. Planning classwork : a task based approach / S. Estaire, J. Zanyn. – Oxford : Macmillan Publishers Ltd, 1998. – 93 p.
13. Haines S. Projects for the EFL classroom : resource material for teachers / S. Haines. Edinburgh : Thomas Nelson and Sons Ltd, 1989. – 108 p.
14. Herrel A. L. Fifty strategies for teaching English language learners. – [4th ed.]. / A. L. Herrel, M. Jordan. – Boston : Pearson Education, Inc., 2012. – 317 p.

15. March T. Why WebQuests? / T. March [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tomsmarch.com/writings/why-webquests>.
16. Murphy E. Constructivism from philosophy to practice / E. Murphy [Електронний ресурс]. – 1997. – Режим доступу : <http://www.ucs.mun.ca/~emurphy/stemnet/cle.html>.
17. Rhodes L. K. Anecdotal records : a powerful tool for ongoing literacy assessment / L. K. Rhodes, S. S. Nathenson-Mejia // Reading teacher. – 1992. – Vol. 45. – № 7. – P. 502–509.
18. Shepherd M. Using a learning journal to improve professional practice : a journey of personal and professional self-discovery / M. Shepherd // Reflective practice. – 2006. – Vol. 7. – № 3. – P. 333–348.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Andrade H. G. Using rubrics to promote thinking and learning / H. G. Andrade // Educational leadership : What do we mean by results? – 2000. – Vol. 57. – № 5. – P. 13–18.
2. Buck Institute for Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.bie.org>.
3. College of Education // San Diego State University [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://go.sdsu.edu/education>.
4. Finch A. It's up to you : project-based English. Student workbook / A. Finch, K. Sampson, H. Park-Finch. – Seoul : Chonghab Publishing, 2003. – 302 p.
5. Finch A. Peer-assessed freshman English : It's up to you! / A. Finch // Gateways to growth : exploring ELT resources. KOTESOL proceedings of the annual KOTESOL international conference (Seoul, Korea, Oct. 18–19, 2003). – Seoul : KOTESOL, 2004. – P. 9–14.
6. Luft J. Design your own rubric / J. Luft // Science scope. – 1997. – Vol. 20. – № 5. – P. 25–27.
7. Plymouth Community School [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.plymouth.k12.in.us>.
8. Richards J. C. Reflective teaching in second language classrooms / J. C. Richards, Ch. Lockhart. – Cambridge : CUP, 2007. – 218 p.
9. Robb L. Assessments for differentiating reading instruction : 100 forms on CD and checklists for identifying students' strengths and needs so you can help every reader improve / L. Robb. – NY : Scholastic Professional, 2009. – 144 p.
10. RubiStar [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rubistar.4teachers.org/index.php>.
11. Teach the Earth [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://serc.carleton.edu/teachearth/index.html>.
12. West Virginia Department of Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://wvde.state.wv.us>.
13. Watson W. E. Group interaction behaviors that affect performance on an intellectual task / W. E. Watson, L. K. Michaelsen // Group and organizational studies. – 1988. – Vol. 13. – № 14. – P. 495–516.

REFERENCES

1. Arvanitopulo E. H. Proektna metodyka navchannia anhliiskoi movy na starshomu stupeni litseiu : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 / Arvanitopulo Ella Neorhiivna. – K., 2006. – 289 s.
2. Baguzina Ye. I. Veb-kvest kak sovremennaya forma promezhutochnogo i itogovogo kontrolya pri obuchenii inostrannomu yazyku / Ye. I. Baguzina // Vestnik universiteta : nauchnyy zhurnal. – M. : FGBOUVO «Gosudarstvennyy universitet upravleniya». – 2009. – Tom. 1. – № 25. – S. 121–129.
3. Vygotskiy L. S. Pedagogicheskaya psikhologiya / L. S. Vygotskiy. – M. : AST Astrel Khranitel, 2008. – 671 s.
4. Galskova N. D. Sovremennaya metodika obucheniya inostrannym yazykam : [posob. dlya uchitelya]. – [2-e izd., pererab. i dop.]. / N. D. Galskova. – M. : ARKTI, 2003. – 192 s.
5. Guliyants S. B. Formirovaniye proektnoy kompetentsii uchitelya inostrannogo yazyka v vuzе : avtoref. dis. ... na soiskanie uchen. stepeni kand. ped. nauk : 13.00.08 «Teoriya i metodika professionalnogo obrazovaniya» / S. B. Guliyants. – M., 2013. – 26 s.
6. Koryakovtseva N. F. Teoriya obucheniya inostrannym yazykam : produktivnye obrazovatelnye tekhnologii : [ucheb. posobie dlya stud. lingv. fak. vyssh. ucheb. zavedeniy] / N. F. Koryakovtseva. – M. : Izd. tsentr «Akademiya», 2010. – 192 s.
7. Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur : teoriia i

- praktika : [pidruch.] dlia stud. klasychnykh, ped. i linhv. univ / [O. B. Bihych, N. F. Borysko, H. E. Boretska ta in.]; za zahaln. red. S. Yu. Nikolaievovi. – K. : Lenvit, 2013. – 590 s.
8. Stupnickaja M. A. Novye pedagogicheskie tekhnologii : organizatsija i sodержanie proektnoj dejatel'nosti uchashhihsja : lekcii 5–8 : [ucheb. posob.] / M. A. Stupnickaja. – M. : Pedagogich. un-t «Pervoe sentjabrja», 2009. – 68 s.
9. Titova S. V. Tsifrovye tekhnologii v yazykovom obuchenii : teoriya i praktika : [ucheb. posob.] / S. V. Titova. – M. : Editus, 2017. – 240 s.
10. Ustyenko O. M. Typologija proektiv u navchanni inozemnykh mov / O. M. Ustyenko // Molodyj vchenyj : naukovyj zhurnal. – Herson : Vydavnychyj dim «Gel'vetyka». – 2016. – № 2 (29). – S. 347–352. – Rezhim dostupu : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/2/83.pdf>.
11. Dodge B. *Some thoughts about WebQuests* / B. Dodge [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : http://webquest.org/sdsu/about_webquests.html.
12. Estaire S. Planning classwork : a task based approach / S. Estaire, J. Zany. – Oxford : Macmillan Publishers Ltd, 1998. – 93 p.
13. Haines S. Projects for the EFL classroom : resource material for teachers / S. Haines. Edinburgh : Thomas Nelson and Sons Ltd, 1989. – 108 p.
14. Herrel A. L. Fifty strategies for teaching English language learners. – [4th ed.]. / A. L. Herrel, M. Jordan. – Boston : Pearson Education, Inc., 2012. – 317 p.
15. March T. Why WebQuests? / T. March [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <http://tomsmarch.com/writings/why-webquests>.
16. Murphy E. Constructivism from philosophy to practice / E. Murphy [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <http://www.ucs.mun.ca/~emurphy/stemnet/cle.html>.
17. Rhodes L. K. Anecdotal records : a powerful tool for ongoing literacy assessment / L. K. Rhodes, S. S. Nathenson-Mejia // Reading teacher. – 1992. – Vol. 45. – № 7. – P. 502–509.
18. Shepherd M. Using a learning journal to improve professional practice : a journey of personal and professional self-discovery / M. Shepherd // Reflective practice. – 2006. – Vol. 7. – № 3. – P. 333–348.

SOURCES OF ILLUSTRATIVE EXAMPLES

1. Andrade H. G. Using rubrics to promote thinking and learning / H. G. Andrade // Educational leadership : What do we mean by results? – 2000. – Vol. 57. – № 5. – P. 13–18.
2. Buck Institute for Education [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <https://www.bie.org>.
3. College of Education // San Diego State University [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <http://go.sdsu.edu/education>.
4. Finch A. It's up to you : project-based English. Student workbook / A. Finch, K. Sampson, H. Park-Finch. – Seoul : Chonghab Publishing, 2003. – 302 p.
5. Finch A. Peer-assessed freshman English : It's up to you! / A. Finch // Gateways to growth : exploring ELT resources. KOTESOL proceedings of the annual KOTESOL international conference (Seoul, Korea, Oct. 18–19, 2003). – Seoul : KOTESOL, 2004. – P. 9–14.
6. Luft J. Design your own rubric / J. Luft // Science scope. – 1997. – Vol. 20. – № 5. – P. 25–27.
7. Plymouth Community School [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <http://www.plymouth.k12.in.us>.
8. Richards J. C. Reflective teaching in second language classrooms / J. C. Richards, Ch. Lockhart. – Cambridge : CUP, 2007. – 218 p.
9. Robb L. Assessments for differentiating reading instruction : 100 forms on CD and checklists for identifying students' strengths and needs so you can help every reader improve / L. Robb. – NY : Scholastic Professional, 2009. – 144 p.
10. RubiStar [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <http://rubistar.4teachers.org/index.php>.
11. Teach the Earth [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <https://serc.carleton.edu/teachearth/index.html>.
12. West Virginia Department of Education [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <https://wvde.state.wv.us>.
13. Watson W. E. Group interaction behaviors that affect performance on an intellectual task / W. E. Watson, L. K. Michaelsen // Group and organizational studies. – 1988. – Vol. 13. – № 14. – P. 495–516.

Отримано 28.08.2017 р.